

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Det ukendte antal giftdepoter, der ligesom i de andre industrialiserede lande findes her i landet, udgør en alvorlig trussel mod både miljøet og de dyr og mennesker, som lever i det.

Selv om der ikke i Danmark er konstateret alvorlige ulykker på grund af giftdeponering, så er det bestemt ikke muligt at afvise risikoen.

Efterhånden som giften fra de eksisterende depoter trænger ud i grundvandet, vil faren for forureningsulykker vokse i de kommende år. Det er Cheminova-skandalen en levende illustration af.

Myndighedernes behandling af giftfaren er klart uacceptabel. Siden diskussionen for alvor kom i gang i 1978 (efter BT-Kemi) er der ikke sket meget andet, end at miljøstyrelsen er gået i gang med en kortlægning. Denne kortlægning vil formentlig tidligst være afsluttet omkring årsskiftet, og det er højst usikkert, hvor dækkende den vil være.

Imens lækker depoterne.

Kun i enkelte tilfælde har man krævet et depot fjernet. I andre tilfælde, som Hotaco i Holbæk, sker der intet på grund af de lokale myndigheders manglende interesse for sagen. I atter andre tilfælde forhales beslutninger i det uendelige på grund af et spil mellem de forskellige myndigheder om, hvem der har ansvaret. Og mange andre steder opdager man kun ved tilfældigheder, at der overhovedet findes giftdepoter.

Formålet med beslutningsforslaget er at få gjort noget ved giftdepoterne, før det er for sent, dvs. før der sker ulykker med mennesker, og før der sker uoprettelige skader i det økologiske miljø.

De afgørende problemer er i dag, at man mangler viden om depoternes antal, placering og indhold, at der ikke findes en central myndighed, som er ansvarlig for fjernelse af depoterne, og at staten ikke ønsker at håndhæve princippet om, at forurenere betaler, samtidig med at man ikke vil lade det offentlige betale (medmindre eksporten er i fare).

Bemærkninger til forslagens enkelte dele

Ad 1. Den kortlægning af giftlossepladserne, som miljøstyrelsen er i gang med, tager dels for lang tid, dels har man ingen sikkerhed for, at den vil være komplet.

Virksomhederne har en åbenlys interesse i at skjule, hvad de har gravet ned rundt omkring, og også mange i de kommunale administrationer synes at sky offentlighed omkring virksomhedernes forureningsforhold. Dertil kommer, at såvel amtskommuner som kommuner i mange tilfælde vil være uvidende om de deponeringer, der er foretaget.

Det er derfor nødvendigt med en særlig lov, som helt enkelt gør det lovpligtigt at give enhver oplysning om giftdepoter og deponeringer på lossepladser til miljøstyrelsen.

Det er ikke tilstrækkeligt at pålægge virksomhederne at give oplysninger, hvis de bliver spurgt – det må direkte være sådan, at man af egen drift skal henvende sig til miljøstyrelsen.

Oplysningspligten må i princippet omfatte enhver. Både de ejere og ledere af en virksomhed, som er ansvarlige for en deponering, kommunale embedsmænd og politikere, som er orienteret om en deponering, og også virksomheder, som har foretaget deponeringer på andres vegne.

I princippet bør også faglige organisationer og arbejdere, som har udført en deponering, være oplysningspligtige. For at modvirke repressalier fra arbejdsgiverside må loven gøre det muligt at sikre anmelderes anonymitet.

Der bør sættes en frist for oplysningspligten for at sikre en hurtig kortlægning. Det betyder ikke, at strafforfølgelse bortfalder for forhold, som i øvrigt er ulovlige. Men det betyder, at man naturligvis undgår retsforfølgelse for overtrædelse af loven om oplysningspligt, hvis man meddeler sin viden inden fristens udløb.

Ad 2. Uanset at forslagsstillerne er yderst kritiske over for den straffilosofi, som ligger til grund for det borgerlige retssystem, så ser vi ikke noget mere effektivt middel til at fremtvinge oplysninger om giftaffald end at gøre det strafbart at tilbage-